

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2192

av Elin Lundgren m.fl. (S)

Tvåårsregeln

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tvåårsregeln och att nyanlända kvinnor får reda på sina juridiska rättigheter vid ankomsten till Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Både media och flera kvinnoorganisationer har vittnat om att många kvinnor och barn som kommit till Sverige i tron om att möta kärlek och ett bättre liv istället har blivit utsatta för våld, hot och förtryck.

Eftersom de beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning så medför detta att de befinner sig i en särskilt svår situation.

I ett demokratiskt samhälle i en global värld är det en självklar rättighet att inleda relationer och bosätta sig med vem och var man vill. Lagstiftning och praxis ska, vilket fallet är idag, utgå från att människor har ärliga avsikter och inte är ute efter att skada varandra. Men det är samtidigt nödvändigt att inse att det finns undantag, något som påvisats när män i Sverige samvetslöst har utnyttjat det maktöverläge de har i förhållanden med utländska kvinnor som är nya i landet och som saknar resurser att hävda sina rättigheter. Lagar och regler behöver ta hänsyn till dessa fall, vilket sällan sker idag.

Betänkandet *Kvinnor och barn i rättens gränsland* (SOU 2012:45) har kartlagt förekomsten av våld, hot och kränkningar som drabbar utländska kvinnor och deras barn som har beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning. Här identifierades de utsatta kvinnornas behov av insatser samt lämnat förslag på lagstiftning och på hur insatserna kan förbättras.

Fokus i utredningen har varit på kvinnorna och betänkandet handlar därför mycket om kvinnorna och tar sin utgångspunkt i att det våld och den kontroll som män utövar mot kvinnor med tidsbegränsat uppehållstillstånd, liksom allt annat våld mot kvinnor, är en fråga om kvinnors mänskliga rättigheter och ett svenskt jämställdhetsproblem.

Det har visat sig att tvåårsregeln kan förvärra det våld kvinnorna utsätts för, genom att männen hotar med den. Detta är ett skäl för att hitta andra bättre fungerande metoder för att kontrollera att anknytningsrelationen är seriös och att en relation ingåtts av fri vilja och att ingen av parterna utsätts för övergrepp.

Bedömningen för uppehållstillstånd måste dels bygga på generell kunskap om hur människor påverkas av att utsättas för våld i nära relationer, dels ta hänsyn till vilka möjligheter kvinnan har att agera när hon utsätts för våld och när det gäller att skaffa sig annan anknytning till Sverige.

Även de medföljande barnens situation är komplex och särskilt problematisk. Från barnorganisationer framhävs ofta att barn är osynliga hos myndigheter och i lagstiftningsprocessen. Detta gäller även i migrationsprocessen med uppskjuten invandringsprövning. Det finns mycket starka skäl för att i särskild ordning även se över barnens situation med hänsyn till tvåårsregeln.

Våldet ska betraktas på samma sätt oavsett kvinnans bakgrund och härkomst. Det är också viktigt att nyanlända kvinnor får reda på sina juridiska rättigheter vid ankomsten till Sverige och i kontakten med polisen och Migrationsverket.

Elin Lundgren (S)

Hillevi Larsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Emilia Töyrä (S)

Veronica Lindholm (S)